אור המאיר — שופטים

בפסוק והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה וגו'. יש להבין מה לשון והיה שיגיד שמחה ובכאן שמחה מה זו עושה כיון שמקרבים את עצמם למלחמה ודרך הארץ כשהולכים למלחמה אפילו מלומדי מלחמה יראו לנפשם אם יהיו מהמנצחים או מהמנוצחים ורש"י פירש כקרבכם אל המלחמה סמוך לצאתכם מן הספר מגבול ארצכם וצריך להבין וגם אומרו ונגש הכהן ודבר אל העם וכהן מה בעי הכא בשעת מלחמה וגם מה שפירש"י ודבר בלשון הקודש כ"ז צריך ביאור. והנראה שכאן הרמז התורה ותפלה שהם עיקר מלחמתו של אדם כל ימי חיים חיותו ואשרי הגבר מלא את אשפתו מהם לזרוק חצים לגבי סמא"ל ולהיות חצים שנונים בידו דהיינו להוציא אותיות מילוים מאהבה ויראה בהתעוררות גדול אזי יהיה לבו בטוח שיהיה מהמנצחים ולא מהמנוצחים כאשר עינינו רואות רובן דעלמא בגשתם אל עבודה שבלב זו תפלה אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם רק ינוע כעצי היער ובאמת אנשים אלו המלחמה כבדה בידם ומורך בלבבם מפני האויב והצר השוכן בקרבה הוא היצה"ר הלוקח מאתם כלי המלחמה הם האותיות ועושה צירופים בקליפות ומבלבל מחשבתם לשוט בהבלי עולם וממילא אין חצים לירות במו אופל לנצח ולהרחיק הצפוני מלבו ונעשה מנוצח מלפניו וכאשר בא לתורה ולתפלה כן הולך ומאומה אין בידו והכל בעבור שאין איש שם על הלב עיקר בואו בעוה"ז ומה מעשהו ומצד הסברא בודאי לא בא רק לפרנס את עצמו ופרנסת אשתו ובניו וכדומה מצרכי ישראל המרובים המבלים רוב שנותם רק בעבור האוכל והכסות ועיקר עבודתם שנבראו בשבילה נשכח מלוח לבם מול זה בא הרמז בתורה והיה יגיד שמחה כקרבכם אל המלחמה וכתיב בה' הידועה היינו מלחמה הידועה מלחמתה של תורה ותפלה שמחה ודאי לפניו יתברך בקרוב בני ישראל ללחום נגד צר הצורר הוא היצר הרע וישימו לב להכין את עצמם בכל מיני קרבא לירות חצים חזקים ומבטיחו הכתוב חציך שנונים עמים תחתיך יפלו נתבאר לנו במקום אחר והכוונה כשחציך שנונים היינו דבורי תורה ותפלה המה חזקים וחריפים בפנימיות מחשבה הקדושה כראוי ונכון אזי עמים תחתיך יפלו ובתנאי בלב אויבי המלך כלומר תשים אל לבך וידוע תדע שהמחשבות זרות הבאים בתוך התפלה ושאר מונעים העבדות בוראך המה אויבי המלך מלכו של עולם ע"ש וכבר דברנו מזה כמה פעמים אשר עיקר חוזק החצים תולה במעשהו בחוץ כשנפטר מהספר ויצא לפעלו ולעבודתו לעשות מעשה ההכרחים שבלתי אפשרי זולתם גם שם ידבק פנימיות מחשבתו לרוממות אלהותו יתברך ואל ישאר שקוע עם ראשו ורובו בגשמיות לנטות מדרך המלך ואזי ילך לבטח דרכו ולא יהיה המלחמה כבידה עליו כל כך בגשתו אל העבודה זו תפלה כי אין מונעים הרבה לחטוף אותיות לחיצונים כיון שעשה לפיו מחסום ולא עשה צרופים בחיצונים במעשהו בחוץ ממילא אין לו מ"ז ומעורבות ולזה העמיק רש"י בלשונו כקרבכם אל המלחמה ובמה תולה עיקר המלחמה סמוך לצאת מן הספר ספר ממש כשנפטר מספר תורה ויצא לפעלו שם עיקר השמירה מאויב הצופה להחטיאו ולחטוף אותיות בקליפות והם כלי המלחמה שלא יהיה לו במה ללחום מלחמתו של תורה ותפלה אמנם מי הוא המלומד מלחמה להורות דרכי העבודה אומר הכתוב ונגש הכהן הוא העובד כי על הכהנים להורות ועליו מוטל לדבר אל העם ולזה פירש"י ודבר אל העם בלשון הקודש כלומר עיקר דבורו להבינם וללמדם ל' הנמשך מקודש עליון ואל יעשו דיבוריהם חולין בהיות שאין המחשבה קשורה אל בחי' הדיבורים היוצאים מפיהם כנזכר בפרשיות הקודמות באורך וזה ודבר אל העם ועיקר דיבורו רק בלשון הקודש כמבואר ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה ופירש"י אפי' אין בהן זכות אלא קריאת שמע בלבד כדי אתם שיושיע אתכם ומובן ע"ע הדברים הנאמרים שרומז למלחמתה של תורה ותפלה ועיקר התפלה מדאורייתא הוא הק"ש ושם עיקר היחוד כנזכר בכוונת ולכן צריך למסור א"ע עם כל נפשו ומאודו להיות בתכלית הזכות לפנות מחשבות מעוה"ז וימנע ראשו לשית סטרין כנזכר לנו במקום אחר ע"ש ולזה העמיק רש"י אפי' אין זכות ל' זכות ובהירות אלא קריאת שמע ששם עיקר הכוונה ומסירת הנפש כדי אתם שיושיע אתכם ודו"ק:

ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו וכן מי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישוב לביתו וכו' ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה. וצריך להבין לפי הכלל המונח בידינו שהתורה היא תמידות וישנה בכל אדם ובכל זמן איך שייך עתה מקראי קודש אלו ומובן על פי הקדמה הנ"ל שמורה לענין התורה ותפלה ותחלה נקדים מאמר הנביא האותיות שאלוני על בני ועל פועל ידי תצווני והכוונה דאיתא בגמרא חכם גדול היה אדם הראשון שקרא שמות לחיות ולעופות. ולכאורה קשה מה חידש חדשו חכמים שקרא שמות והלא כל מי שרוצה יכול לקרות שמות לאיזה דבר כמו שיסכים ברצונו אמנה הכוונה כי ידוע הפרש הגדול שבין לה"ק לשאר לשונות שאינם רק הסכמיות יתיר עליהם לה"ק כל אות מורה על ציור ותמונה ידוע באורות עליונים ובצירוף תיבה שלימה מקובצים כמה אורות ומקבל חיות ממקור האותיות במקומה הרמה ולכן רוב חכמתו עמדה לו לאדה"ר שידע פרטי הברואים והיצורים והנעשים מקום חצובתם ומקום קבלת הארתם במקורם באורות עליונים והט למשל אזנך כאשר בא לקרות שם שור ונפשו יודעת מאד היותו מקבל חיות ממקום מוצאו משלש אותיות אלו שו"ר ולכן צרף וקבץ ג' אותיות אלו וקרא שם לשור להיות ממש שוה אל השורש ושמו נאה לו דייקא בג' אותיות אלו ומזה ידמה המשכיל כל פרטי השמות שקרא בעולם הכל על כוונה הנ"ל לדמות אותם לאותיות שורשם ובודאי חכמה גדולה לדעת לקרות שמות עלי אדמה באופן הנזכר כי אם יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא אדם הראשון שחכמה יתירה נודעת לו יותר מכל אדם והנה איתא בגמרא אדם הראשון גבוה מארץ עד לרקיע ולכאורה מה באו להשמיענו בגבהותו והמגיד זלל"ה היה אומר הכוונה מגודל בהירותו כחו יפה לחבר שמימיות עם ארציות ודברנו מזה בכמה מקומות והנה תחלת הארה והתגלות אלהות שרצה הקב"ה להאיר בזה העולם עלה ברצונו לגלות באמצעות קומת אדם הראשון וכיון שחטא נתמעט קומתו וממילא לא תוכל הארה עליונה להגלות ע"י ולכן גלגל אותו בסוד הגלגולים באבות שלשה והובר באברהם ונצטרף ביצחק ונתלבן ביעקב והם המרכבה שהרכיבו התגלות אלהותו ית' בזה העולם כאשר חכמים הגידו לשעבר נקרא' אלהי השמים ועכשיו הרגלתי שמך בפי הבריות ונקראת אלהי הארץ והכוונה טרם שגילה אברהם אבינו התפשטות אלהותו לא ידעו הברואים איך לעבוד עבודת הבורא אפילו במדריגות התחתונים להשיג מאורות עליונים אפילו בארציות ואברהם אבינו ע"ה האיר להם את הדרך אשר ישכון אור והבינם שיש רמיזא דחכמתא אפי' בארציות הרומז לאדם ענין עבודה ולקרותו יתב' בתואר שם וכנוי כפי התלבשותו בזו המדריגה אפי' הארציות ואלהי הארץ יקרא חלק אלהי המלובש בארציות וכבר רמזתי אשר חכמים הגידו ארץ ישראל גבוה מכל ארצות כלומר אפי' ארציות של ישראל היינו צרכי גופם אכילה ושתיה ושינה ומשא ומתן ופרטי תענוגות בני אדם הכל בחכמה עשה פועל החכ' וצמצם לשם אורות עליונים ואותיות וצוה לבניו להעלות אל האותיות למרום שבתם וכ"ז נתגלה בעולם ע"י האבות שלשה מה שעלה ברצונו הקדום לגלות ע"י קומת אדה"ר אברהם אבינו גלה מדת החסד חסד אל העודפות על בני אדם יצחק גלה ופרסם דין ויש דיין לעובדו ביראת הרוממת יעקב הרכיב מדות התפארות בעולם וזהו עיקר הרגיל אלהותו לקרותו ית' בתואר שמות וכנוים הניכרים מצד פעולותיו וצמצום מדותיו ולערך הפעולה שפועל

בעולמו ככה נקרא בשם תואר כנוים לפעמים אל ולפעמים רחום ולפעמים גבר כידוע למשכיל למעלה והנה במה יתכן לו לאדם לצרף ולבנות צרופי שמות וכנוים ולהמשיך השגחתו בזה העולם הכל הוא עם האותיות ומצרף מהם צירופי תיבות הגם שהוא יתב' ית' למעלה מהאותיות והוא הנותן כח המחבר לצרפם ולקרותו בשמות אמנם לגודל רחמנותו וטובו שעלה ברצונו להטיב לנבראיו צמצם א"ע כ"י בהאותיות דרך שאלה בכדי שהפה יכול לדבר ולשאול מלפניו צרכיותם ואם אין אותיות אינו יכול לצרף ולבנות בתים להמשיך השגחתו מרום המעלות עד מדריגה התחתונה והנה נודע מספרים שיש שם העצם ושם המושאל ושם התואר שם העצם מורה על העצמיות כמו שהוא ושם התואר מורה כפי תוארו ותכונתו שחור או לבן ושם המושאל היינו ששואלין לו שם ממקום אחר דרך משל כתיב ראש ההר וכי יש ראש להר רק דרך שאלה אנו מכניס ראש להר מקום גבוה כדרך שגבהו של אדם נקרא ראש לכן שואלים ממנו זה השם לקרות גובה של הר גם כן שם ראש בדרך שאלה וזה נקרא שם מושאל. ומעתה תחזה גודל טובו ית' הלא בו בודאי אין שייך שם עצם כי מה דמות תערכו לו והוא למעלה מכל האותיות וציור תמונתם וכמו שבארתי מה שאנו אומרים הוי"ה שמך לעולם והכוונה אפי' שם הוי"ה שנקרא בספרים שם עצם שמורה שהיוה כל הויות עכ"ז גדלותו ובהירותו מרומם ומתנשא למעלה ראש אפי' משם העצם כי מי הנותן חיות בד' אותיות אלו הכל הוא מאתו ית' וכמו דאיתא בפתיחת אליהו בריש התיקונים ואנת הוא שלימו דכלהו וכד אנת אסתלק מנייהו אשתארו כלהון שמהן כגופא בלא נשמתא וזהו ה' שמך לעולם רצה לומר אפי' מה שאנו קורין ותופסים לקרותם בשם העצם הוי"ה ב"ה אינו רק לעולם שיהיה בני אדם יכולין לקרותך בשם להמשיך השגחתך עליהם ובאמת הוא ית' גבוה מכל השמות ואח"כ שמעתי שאומרים זה בשם הבעש"ט זללה"ה ומעתה תבין שאמר ישעיה הנביא בשם הקדוש ברוך הוא ובמקומו האותיות שאלוני אותיות ממש שאתם קורין תואר שמותי וכנויי שאלוני שאני מלובש בהם דרך שאלה ובאמת אין זה עצם יכולתי ואלהותי וגמר אומר ליתן טעם למה אני בהאותיות בדרך שאלה על בני ועל פועל ידי תצוני לשון התחברות אשר באמצעות האותיות כחם יפה בפיהם לחבר אותי על בני ועל פועל ידי להמשיך השגחתו מרום המעלות עד עולם העשייה והפה יכול לדבר לקרותו ולכנותו בתואר כינוי מצד פעולותיו וזה עיקר התורה ותפלה שאנו מנענעים עם האותיות וקיבוץ אורות צרופי השמות את שורשם במקו' עליון להמשיך משפע ברכה עליונה עד מדריגות התחתונים ונעשה יחודים בד' עולמות אבי"ע כנודע מכוונות התפלה והנה יש שני סוגי אנשים בעניני תורתם ותפלתם סוג אחד בגשתם לתורה ותפלה לוקח לעצמו מוסר כפי ראות עיניו את הענין המסודר לפניו וכן בתפלה אומר התיבות והצרופים הכתובים לפניו ואין זה מובחר העבודה יתיר עליהם סוג ב' טרם מוציאים הצרופים משפה ולחוץ לוקטים אותיות וצרופי תיבות מעוצם השגתם את התלבשות אלהותו בצמצום מדותיו ובכל דבר הבאה לכלל בריאה יש שם אותיות התורה כי באורייתא אסתכל קב"ה וברא עלמא ממילא אין לך שום בריה בעולם שלא יהיה לשם אותיות התורה המושכים להם שפע וחיות והחכם אשר עיניו בראשו וחלק לו בבינה לוקט אותן האותיות ואומר בהן שירות ותשבחות ולהשכילך בינה הט למשל אזניך בראותו חסד אל שנוהג אתו היום אזי תפסו לכנותו ולקרותו בסדר תפלתו בשם אל וככה משפיך שיחו בהתחננו אתה הראת לדעת אתי עמי מדות טובך ומכאן תפסתי שיש לתאר אותך במה"ח וכמוהו שארית המדות כמו שהוא משיג מחשבתו קודש ית' הניכרת מתוך מעשיו מתפלל לפיה על עולמות עליונים ותחתונים ובזאת ההשגה משים מגמתו לצרף צירופים מחודשים בתורתו ותפלתו כפי ראות עינו הזכות ותועלתו מעולה ונשגבה אפילו אומר הצרופים והתיבות שמסודרים לפניו כבר מאנשי כנה"ג אינו מוציא דבור מפיו עד שלוקט תחלה האותיות והצירופים לבנותם בסוד מחשבתו מאין קנה שמות אלו והקב"ה שמח לקראת הפקחים ומעלה עליו כאלו הוא פעל ועשה ותיקן אותם עתה מחדש כיון שאינו מוציא דיבור לפני אלהים עד ששוקל תחלה בפלס מאזני שכלו איך לצרף את התיבה ע"ד משל כשרוצה לומר אדון עולם נדמה בעיניו כאלו ד' אותיות אלו מפוזרים ואות א' עומד במקום א' ואות ד' במקום אחר ואות ו' גם כן במקום אחר וכן אות ן' והוא קובץ אותם על יד לצורפם אחד אחד יחדיו ידובקו לצירוף תיבת אדו"ן שהוא אדון העולם ובורא ומנהיג ומשגיח בכל העולמות לעשות כרצונו ולכן קורא אותו אדון עולם וכן כשהשיג אותו ית' ע"י ג' אותיות חס"ד נדמה במחשבתו כאלו הוא לוקט אותיות אלו מכללי זה צבור אותיות המפוזרים ומפורדים והוא קובץ אותם אחד אל אחד לעשות צירוף תיבת חסד וכן עד"ז כל ענין התפלות ושירות שמוציא דבור לפני אלהים בונה תחלה התיבה בפנימיות מחשבתו ואח"כ בה' מוצאות הפה וככה הענין בלימוד תורה הגם שלומד איזה ענין המדבר לכאורה סיפור מעשה פשוט יכול הוא לעשות לעצמו איזה רמז או דרוש או סוד כפי עוצם הכרתו שהוא אז לערך מה שטרח ופעל טרם לימודי בהשגת אלהת ככה בונה מבפנים צירוף אחר בתורה ובונה בית חדש כפי השגתו מול זה בא הרמז בתורה ודברו השוטרים אל העם אלו המוכיחים בשער ומזהירים ומצווים לדחוק את עם ה' אל עבודתם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש כלומר תחלת דיבוריהם יאיר להכריז מי האיש השלם במדותיו מסוג ב' המבואר שאינו מוציא דבור בתורה ותפלה מחמת שרואה צירופי אותיות עומדים מסודרים לפניו כי אם הוא בעצמו עושה צירופי תיבות כפי השגתו רוממות וגדלות אל אזי מזהירים ומצווים השוטרים הדוחקים אותם למלאכתם להיות שוקד על עבודתו ולשמור א"ע שמירה כפולה ומכופלת בבנין בית חדש ואל יפאר אחריו וכדומה מפניות ורמאות פן ילכד ח"ו במצודת היצה"ר ולכן בעצה יגידו השוטרים ובזה תנצל נפשו שילך ויתמיד עם זאת התיבה בעבודת הבורא ב"ה זמן רב ויקיים בעצמו כל היוצא מפיו יעשה לבלתי יעשה דברו חולין וזהו ילך וישוב לביתו כלומר כל עת ורגע ילך וישוב עם מלא קומתו פעם אחר פעם לביתו היינו לצירופי תיבותיו שהשיג ובנה לעצמו פן יתרפה משמירה הנ"ל ויגרום רעה ח"ו לעצמו וזהו פן ימות במלחמה מלחמת היצ"ה וע"ד דאיתא בתיקונים ואתא חד ב"נ עולימא צדיק שמיה קשתא בידיו והוי זריק חיצים לגבי חוי וחויא לא הוה חשיב לון עיין בדרוש ראש השנה מענין זה וזהו שהכריזו פן ימות ח"ו במלחמה עם זריקות החצים לגבי חויא ואוי יחטפו צירופי תיבותיו לחיצונים ואיש אחר כינוי לסט"א הנק' אחר יחנכנו וע"כ מה מאד יפרד וילפת האיש ממורא הנ"ל וילך וישוב עם בנין ביתו יומם ולילה לבלתי יגרום הנ"ל ככה ראוי לאיש הישראלי בכל פרטי עובדותיו ומעשה מצותיו וגדריו וסייגיו שעושה לעצמו לזה רמזו מי האיש הירא את ה' אשר נטע כרם כי כרם ה' צבאות בני ישראל המה ורוצה לנטוע בעצמו איזה מדה ישרה להיות מכלל כרם ה' ולא חללו שלא פדאו עדיין מיד היצה"ר כי כללות המצות טרם עשותם צריך לפדותן במעשה הצדקה וכדומה ע"ד מאמרם יהיב פרוטה לעני והדר מצלי או באופן אחר הידוע למשכילים ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה הגדולה מיצ"ה ואיש אחר כינוי לסט"א יחללנו ח"ו לעצמו ומאומה אין בידו בנטיעתו ומי האיש אשר ארש אשה יראת ה' כינוי לשכינה אשר חובת גברא לבנות קומתה ולקשוט מדותיה ע"ד שבארנו למעלה והארץ נתן לבני אדם להכינה ולסעדה וכ"ז תולה בהכנת לבו החזק הוא הרפה ואם אינו שוקט בתדירי על עבודתו לא קנה אותו עדיין ונקראת בחינת ארוסה ולא נשואה וקל מהרה יכול להפריד את עצמו ח"ו מדרך המלך כאשר עינינו רואות עתה בדור הזה רבים הם המתחילים בעבודת הבורא ונדמה בנפשו כאלו גם הוא מהיראים ושלמים וכיון שניסה דבר אליו נלאה ונרתע לאחוריו ולא נודע מקומו איה והכל בעבור שלא לקחה אותה בלקוחין גמורים כי אם כמו ארוסה וזה מי האיש אשר ארש אשה יראת ה' רק בבחינת ארוסה ולא לקחה עדיין בלקוחין גמורים אזי ילך וישוב לביתו הכוונה גם כן שיתמיד בבחי' עבודתו יומם ולילה וביתו זו אשתו להשרות בקרבו השראת השכינה במלא קומתו פן ימות במלחמת היצה"ר ויגרשנה ח"ו ויצאה והיתה לאיש אחר דייקא ונתקיים שפחה כי תירש גבירתה ח"ו ע"כ ילך וישוב לביתו ואז טוב לו בזה ובבא אסנ"ו: